

Anbefaling på sviktende grunnla

Ligger det kunnskap til grunn for Psykologforeningens råd om å vente med delt omsorg til barnet er tre år?

TEKST

Atle Fretheim

PUBLISERT 5. november 2014

OMSORGSRETT

Norsk psykologforening og Forening for sakkyndige psykologer gav nylig ut heftet «Anbefalinger om samvær for de minste barna etter lov om barn og foreldre». Her advares det mot delt omsorg før barnet fyller tre år.

Anbefalingene har fått oppmerksomhet i blant annet Aftenposten under overskriften «– Barn skal ikke ha to hjem før fylte tre år», og det er sannsynlig at både dommere og andre fagfolk lytter til råd fra en seriøs profesjonsforening.

Men er det til barnets beste å lytte til Psykologforeningen i dette tilfellet? Det er ikke godt å si, for gruppen som utformet anbefalingene viser verken til referanser eller noe annet som likner på vitenskapelig dokumentasjon. De skriver ganske enkelt at «anbefalingene er basert på erfaringer fra arbeid med barn, familier og aktuell utviklingspsykologisk kunnskap». Det er ikke godt nok. Hvilke «erfaringer» er det snakk om? Hva slags kriterier er brukt for å definere aktuell utviklingspsykologisk kunnskap? Og har man sett bort fra alle oppfølgingsstudier av barn med forskjellige samværsordninger?

Norske psykologer kan umulig ha nok erfaring med barn fra to hjem til å si noe som helst om betydningen av forskjellige samværsordninger. Det ville i så fall ha krevd systematiske, nitide studier over år. Og selv da ville det vært vanskelig å trekke sikre konklusjoner. Den internasjonale forskningen på feltet har ikke gitt entydige resultater, som vist i oppsummeringen utarbeidet for den australske psykologforeningen i 2009, samt i flere andre litteraturoversikter.

Det finnes gode teoretiske argumenter som støtter psykologenes anbefaling, men det er også gode grunner til å mene det stikk motsatte. For eksempel at tidlig tilknytning til både mor og far er så viktig at barnet bør bytte bosted hyppig, særlig de aller første årene.

Når kunnskapsgrunnlaget er så usikkert som her, gjelder det å opptre nøkternt. Det er ikke alltid mulig å gi generelle råd om hva som er til barnets beste, heller ikke for fagfolk. Klare råd fra en profesjonsforening må begrunnes godt, spesielt hvis de kan ha en dramatisk innvirkning på folks liv. Psykologforeningen bør snarest revidere disse anbefalingene.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 51, nummer 11, 2014, side

TEKST

Atle Fretheim, Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten